

Referat af generalforsamlingen den 13. april 2016

Den 13. april 2016 afholdtes i DGI Byen – CPH Conference, Tietgensgade 65, København ordinær generalforsamling i Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale, hvor i alt 136 delegerede (75 socialpædagoger, 30 socialrådgivere og 31 kontorpersonale) var mødt og 8 ikke-delegerede medlemmer ligeledes var mødt.

Dagsordenen var

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning. Under dette punkt diskuteres pensionskassens rapport om ansvarlige investeringer
3. Godkendelse af årsrapport, herunder årsregnskab med revisionspåtegning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance
4. Forslag til ændring af vedtægt
 - 4.1 Bestyrelsen foreslår at tilpasse vedtægtens bestemmelser om pensionskassens reserver, midlernes anbringelse og beregningsgrundlag til ny terminologi som følge af implementeringen af Solvens II-reglerne.
5. Forslag fra delegerede
 - 5.1 Delegeret kontorpersonale Birthe Fuglsang foreslår på vegne af delegeretsuppleant Kirsten Rubech, at der nedsættes en ad hoc arbejdsgruppe på tværs af de faglige pensionsgrupper i PKA. Ad hoc gruppens fokusområde er en placering af de nydende PKA medlemmer i de respektive PKA faggrupper set i demokratiets målsætning.
 - 5.2 Delegeret kontorpersonale Birthe Fuglsang foreslår, at sammensætningen af bestyrelsen ændres, så mindst halvdelen af bestyrelsen er valgt af og blandt de delegerede.
6. Valg af medlem til bestyrelsen
 - 6.1 Valg af bestyrelsesmedlem. Pensionskassens stemmeberettigede delegerede skal vælge et medlem af bestyrelsen blandt pensionskassens medlemmer. Der skal vælges en socialrådgiver.
7. Valg af suppleant for bestyrelsesmedlem
 - 7.1 Valg af en suppleant for medlemmet valgt under 6.1.
8. Bemyndigelse til bestyrelsen
Bestyrelsen foreslår, at den bliver bemyndiget til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse.
9. Eventuelt

Formand Ole Drost bød velkommen. Ole Drost oplyste, at han i efteråret 2015 var blevet formand i pensionskassen efter Jens Stenbæk, der var blevet næstformand i Danske Regioner. Ole Drost oplyste, at han var skolelærer af uddannelse, men havde bred politisk erfaring – først som borgmester og efter kommunalreformen som både kommunalbestyrelsesmedlem og regionsrådsmedlem.

Ad punkt 1. Valg af dirigent

Direktionssekretær i Finansforbundet John Vagn Nielsen blev valgt som dirigent.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen efter hans opfattelse var lovligt indvarslet, og at generalforsamlingen var beslutningsdygtig. Dirigenten spurgte generalforsamlingen, om der var indvendinger herimod. Dette var ikke tilfældet, og dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen således var lovligt indvarslet og beslutningsdygtig.

Ad punkt 2. Bestyrelsens beretning

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen i det forgangne år havde benyttet sig af muligheden i vedtægtens § 28, stk. 2 for at foretage ændringer i pensionsvilkårene, som følger af lovgivningen.

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen havde besluttet at ændre i vedtægtens § 8 og § 10. I § 8 om dagsordenens indhold stod der, at generalforsamlingen skulle tage stilling til stedet for følgende års generalforsamling. Det fremgår af selskabsloven, at stedet for afholdelse af generalforsamlingen skal fremgå direkte af vedtægten. Det fremgår direkte af vedtægtens § 5. Derfor var det en fejl, at det stadigvæk stod i § 8, at emnet skulle behandles på dagsordenen. I § 10 havde bestyrelsen også foretaget en korrektionsmæssig rettelser, hvor ordene 'årsrapport og revisionsberetning' er blevet ændret til 'årsrapport med revisionspåtegning', hvilket er den korrekte betegnelse.

På bestyrelsen vegne aflagde formand Ole Drost følgende beretning:

"Min mundtlige beretning skal ses i sammenhæng med den skriftlige, der er udsendt til jer. I den har I kunnet læse mere udførligt om, hvad bestyrelsen har foretaget sig i 2015 og om den udvikling, som pensionskassen har været igennem.

Der er også i år udarbejdet en særskilt rapport om vores ansvarlige investeringer i 2015. Vi ønsker med denne rapport at give jer et bredere indblik i pensionskassens etiske investeringer, beslutninger og udfordringer.

Indledningsvis vil jeg ganske kort følge op på et par emner, som blev drøftet på generalforsamlingen sidste år:

Det drejer sig om Genan og om rammerne for administrationens deltagelse i eksterne arrangementer.

Genan er I løbende blevet orienteret om via Delegeret Nyt og på pka.dk, men jeg vil kort orientere jer om, hvad der er status på virksomheden, der med hovedsæde i Viborg arbejder med at nedbryde gamle bildæk til nye råvarer i stedet for blot at brænde dem af til skade for miljøet:

I husker måske, at vi havde visse – lad os med et forsigtigt ord kalde det for 'udfordringer' med virksomheden.

På sidste års generalforsamling kunne vi fortælle, at stifter og tidligere hovedaktionær Bent A. Nielsen ville blive politianmeldt. Det skete umiddelbart efter generalforsamlingen, hvor Genan politianmeldte Bent A. Nielsen for bedrageri og mandatsvig. Den sag ligger nu hos bagmandspolitiet, som vi ved arbejder med sagen.

Der blev også offentliggjort en ny strategiplan for Genan med henblik på at skabe en klar struktur og en rentabel forretning.

Denne plan er for nylig blevet revurderet – ikke fordi Genan ikke tjener penge, for det gør virksomheden, men især pga. markant faldende råvare- og stålpriser. I 2015 har Genan derfor ikke haft den omsætning, som man forventede, da den første strategiplan blev lanceret. PKA kasserne har derfor skudt 200 mio. kr. i Genan, mens bankerne har nedskrevet væsentligt på gælden i virksomheden.

Det skal slås fast, at Genan er inde i en positiv udvikling og følger den forretningsplan, som virksomhedens nye ledelse har besluttet. Virksomhedens produktion og salg af gummigranulat udvikler sig positivt, og det samme gælder virksomhedens indtjening.

Genan har inden for de seneste 12 måneder fået ny bestyrelsesformand og bestyrelse samt ny daglig ledelse og har samtidig formået at få genskabt tilliden til virksomheden i markedet. Dette er i sig selv noget af en bedrift især set i lyset af, hvilken situation virksomheden var i for halvanden år siden.

Den anden sag jeg vil omtale, drejer sig om deltagelse i eksterne arrangementer. På sidste års generalforsamling meddelte bestyrelsen, at man ville se på de interne retningslinjer for de ansatte i administrationen deltagelse i eksterne arrangementer.

Det har vi gjort og har bl.a. strammet op med hensyn til, at PKA A/S afholder udgifter til transport og ophold, hvis PKA ansatte deltager i arrangementer i ind-og udland, hvor en ekstern samarbejdspartner har inviteret. Forudsætningen er, at arrangementet har et naturligt forretningsmæssigt og fagligt formål, og at deltagelsen giver netværksmæssige muligheder i forhold til jobvaretagelsen.

Vi har for et par dage siden lagt retningslinjerne ind på delegeret-siderne på pka.dk, hvor I kan læse dem i deres fulde længde.

Endelig kan jeg til orientering oplyse, at bestyrelsen arbejder på at sætte revisionen i udbud med henblik på, at generalforsamlingen i 2017 skal træffe beslutning om, hvilket revisionselskab der skal benyttes.

Det var som sagt et par punkter, som vi syntes, vi skyldte jer en opfølgning på fra sidste generalforsamling.

Delegeret-undersøgelse

Vi skylder jer også en anden ting, nemlig en meget stor tak til jer for deltagelsen i den delegeretundersøgelse, vi har gennemført her ved årsskiftet.

Hele 72 % har svaret, og I har dermed givet os en vurdering af, hvordan I synes det står til med vores medlemsdemokrati. Vi har også fået et godt indblik i, hvilke opgaver og emner der optager de delegerede mest.

Et af de gennemgående træk i undersøgelsen har været et ønske om en lokal forankring af dialogen med og mellem de delegerede.

Det – blandt andet – arbejder vi videre med.

I er og bliver en helt speciel målgruppe, når det drejer sig om et af pensionskassens særkender, nemlig udmøntningen af medlemsdemokratiet som et aktivt og værdiskabende element i pensionskassens udvikling.

Lave omkostninger og høj kontorente

Et par af beslutningerne i 2015 har en mere direkte indflydelse på medlemmernes pensioner.

Vi sænker omkostningerne i 2016 til ca. 400 kr. i gennemsnit pr. medlem. Det er et fald på 25% på bare fem år - fra 529 kr. i 2011.

Faldet i administrationsomkostningerne skyldes primært fusionerne – både vores egen og de øvrige PKA-pensionskassers.

Men vi er også blevet mere effektive – ikke mindst via digitale selvbetjeningsløsninger.

Vi er i bestyrelsen meget tilfredse med resultaterne: lavere omkostninger, mere robuste pensionskasser og forbedret service.

Vi synes også, at det viser økonomisk styrke, at vi har kunnet fastsætte kontorenten for 2016 til 4,8 pct. Det er en attraktiv rente i en tid, hvor renteniveauet på de finansielle markeder er meget lavt med tilsvarende svære betingelser for investeringerne. Det sker som følge af pensionskassens solide og stabile økonomi og på baggrund af gode investeringsresultater gennem en årrække. Faktisk er det gennemsnitlige afkast på 8% over de sidste 5 år.

Ni måneder senere på pension

Over de sidste fem år kan vi konstatere, at medlemmerne har ændret adfærd. I dag går de nemlig ni måneder senere på pension, end de gjorde i 2011. Det betyder flere hænder på arbejdsmarkedet, og bedre pensioner. Det er godt. Der opspares i længere tid, og der skal alt andet lige udbetales i færre år. Det er sammen med stigende indbetalinger den mest sikre vej til at øge pensionerne.

Og indbetale mere gør medlemmerne da også. Vi taler om næsten en fordobling pr medlem over de sidste 15 år.

Digitale services til medlemmerne

Udviklingen af digitale services, herunder ikke mindst selvbetjening på pka.dk, er et centralt tema for bestyrelsen.

Ikke bare fordi vi derved kan være med til at holde omkostningerne nede, men fordi det er et effektivt værktøj til at give medlemmerne den bedst mulige service, når de har behov og tid til det. Internettet er som bekendt åbent 24 timer i døgnet.

Og vi kan tydeligt se, at medlemmerne har taget den digitale tilgang til sig.

Det drejer sig om en række konkrete handlinger, fx pensionering via pka.dk og begunstigelser af efterladte, men det drejer sig også om rådgivning via internettet med chat-funktioner og oversigtsværktøjer. Det er flot, at I og jeres kolleger derude i den grad omfavner de digitale muligheder.

Om ganske kort tid lancerer vi så det seneste skud på stammen, nemlig PKAtjek. Med PKAtjekket får medlemmerne nu mulighed for at holde øje med deres pension på farten, så at sige, lige som vi kender det fra bankernes mobilepay.

Med PKAtjek kan det enkelte medlem se, hvordan det står til med hendes pension i forhold til pensionskassens anbefaling. Er der et problem, får medlemmet også forslag til, hvad hun kan gøre for at ændre på sagen.

Pension til ansatte på privatområdet

På generalforsamlingen i 2015 besluttede I at åbne døren til pensionskassen for medlemmer af de faglige organisationer, som er ansat på privatområdet uden for overenskomst. Fra årsskiftet er det derfor blevet muligt for disse medlemmer at oprette en pensionsordning i pensionskassen.

De får de samme rettigheder og fordele som andre medlemmer. Det betyder bl.a., at der ikke skal afgives helbredsoplysninger for at blive medlem af pensionskassen. De får adgang til gruppeforsikringen, samme forrentning af pensionsopsparingen og mulighed for at deltage i medlemsdemokratiet.

Det er helt naturligt, at vi åbner pensionskassen op for medlemmer uden for overenskomstmrådet, som allerede er medlemmer af de faglige organisationer. Der er i dag en tendens til, at flere medlemmer arbejder uden for overenskomst, hvilket er grunden til, at vi har udarbejdet denne løsning.

På den måde får de også adgang til det solidariske fællesskab i pensionskassen og mulighed for at spare op til en tryk alderdom og sikring i løbet af arbejdslivet

De første aftaler er allerede indgået, og i løbet af 2016 kommer PKA rundt i landet til særskilte møder for medlemmer uden for overenskomstmrådet. Her kan de få mere at vide om pensionsordningen.

I forhallen uden for er der pjecer om pension til ansatte på privatområdet, hvor I kan læse mere om emnet. I er også meget velkomne til at tage nogle med, hvis I kender kolleger, det vil være relevant for.

Grønne og sorte investeringer

Pensionskassen har de senere år øget investeringer i såkaldte klimavenlige projekter markant og har sammen med de øvrige PKA-pensionskasser i dag ca. 17 mia. kr. investeret i havmølleparker, solanlæg og vandkraftværker.

Senest i februar har de tre PKA-pensionskasser sammen med Lego Koncernen købt halvdelen af en ny havmøllepark til opførelse ud for den engelske kyst.

Dermed har pensionskassen investeret i fem havmølleparker, der tilsammen vil levere grøn strøm til ca. to mio. husstande. Til sammenligning kan jeg fortælle, at der er ca. 2,6 mio. husstande i hele Danmark.

Vi forventer sammen med de øvrige PKA-pensionskasser at øge de 'grønne' investeringer til 25 mia. kr. frem mod 2020.

I kølvandet på COP 21 i Paris i december 2015, står det klart, at hvis verdens mål om en maksimal temperaturstigning på 2 grader skal indfries, er det ikke tilstrækkeligt kun at investere i grønne energier – det er samtidigt nødvendigt at sænke det globale forbrug af fossil energi markant.

Det tog PKA-pensionskasserne allerede hul på sidste år, da de som de første herhjemme ekskluderede 31 kulselskaber, der alle havde mere end 90% af deres forretningsgrundlag bundet op på kulproduktion.

Det skete ud fra en økonomisk og klimamæssig betragtning - forbruget af kul er den største CO2-synder, og samtidig har kulindustrien de senere år oplevet store kursfald pga. faldende energipriser. Det har vist sig at være en overordentligt god beslutning, idet værdien af de pågældende selskaber siden er faldet med over 60%.

Pensionskassen valgte som næste skridt at gå i dialog med 23 selskaber, der får mellem 50-90% af deres omsætning for kul.

Status på den sag er, at vi i det forgangne år har forsøgt dialog med 9 af selskaberne i denne gruppe. Fire af dem viser positive fremskridt, idet de har lagt planer for at reducere brugen af kul.

Ét selskab er overført til observationslisten. Der havner man, hvis vi ønsker at holde et ekstra øje på udviklingen. Fire selskaber er allerede blevet solgt, fordi de simpelthen ikke har reageret på vores henvendelser og altså dermed ikke er interesseret i at indgå i den af os ønskede dialog.

Vi er i gang med at etablere den konkrete kontakt med de resterende selskaber i denne kategori. Sådan noget tager tid, men vi vil se fremskridt og reaktioner fra dem.

Nu tager vi så også endnu et skridt i vores arbejde med at udfase kulinvesteringer. Konkret betyder det, at vi nu også indleder dialog med selskaber, hvor 25%-50% af forretningsomfanget stammer fra kul. Også hér har vi et ønske om, at selskaberne skal reducere brugen af kul. Der er typisk tale om mine- og forsyningsselskaber.

Hvis selskaberne ikke fremlægger en strategi, som viser, hvordan de kan reducere forbruget af kul, vil de blive ekskluderet fra PKA's investeringsunivers.

Derudover har vi startet en undersøgelse af olieselskaber, der skal resultere i, hvilke olieselskaber der ud fra et klimamæssigt og økonomisk perspektiv bør ekskluderes, og hvilke det er hensigtsmæssigt at indlede en dialog med – præcis samme tilgang, som vi har på kulområdet.

Helt konkret har det allerede resulteret i, at to selskaber, der er aktive inden for udvinning af oliesand er blevet ekskluderet.

Mursten på mursten

Pensionskassen har i disse år travlt med at lægge mursten på mursten.

I 2015 indgik pensionskassen sammen med de øvrige PKA-pensionskasser en aftale om at opføre en ny fødeafdeling på Slagelse Sygehus. Det er det tredje hospitalsbyggeri,

som pensionskassen er involveret i – de to andre er psykiatriske hospitaler i henholdsvis Vejle og Skejby ved Aarhus.

Det er glædeligt, at det er lykkedes at kombinere gode afkast til jeres pensioner samtidigt med at vi skaber nye og bedre rammer for patienter og de ansatte i sundhedssektoren.

På boligmarkedet har pensionskassen også forrygende travlt. 5.000 boliger er de tre pensionskasser i PKA med til at bygge fordelt på tre store projekter:

- En ny bydel ved psykiatrisk hospital i Risskov, som vil blive bygget, når det nye psykiatriske hospital står klart i Skejby
- 1.200 boliger i Aarhus, spredt over byen
- En ny bydel i Valby i København

Investeringer i ejendomme er et område, som pensionskassen også i årene fremover vil investere i ud fra den simple betragtning, at det giver et langsigtet og stabilt afkast. I 2015 var afkastet på 8,2%.

Bedre dækning til syge medlemmer

Som de fleste af jer husker, er reglerne for tildeling af den offentlige førtidspension ændret tilbage i 2012 med det formål at fokusere på resterhvervsevnen frem for på den manglende erhvervsevne. Det betød indførelse af et længere forløb med afklaring af borgerens ressourcer.

Vi har set nærmere på konsekvenserne for pensionskassen og på, hvordan vi kan hjælpe medlemmerne i løbet af de ofte meget lange ressourceforløb, som man skal igennem i det offentlige.

Som reglerne er nu, ville alle løbende udbetalinger fra pensionskassen blive modregnet. Dermed flyttes en udgift fra en offentlig kasse til PKA, og medlemmet er ikke på nogen måde stillet bedre med ydelsen fra pensionskassen.

Det er PKA's opfattelse, at problemet burde løses politisk, men indtil det er sket, bør vi finde en løsning, der hjælper medlemmet.

Måske husker I, at vi drøftede samspillet med de offentlige ydelser på vores delegeretseminar i november sidste år. Dette her er endnu en brik i det puslespil.

For tiden arbejder vi med nogle muligheder, der reelt forbedrer medlemmets økonomi, og som samtidigt ikke modregnes i den offentlige ydelse under ressourceforløbet.

Vi er ikke færdige med vores analyse endnu, men forventer at være klar sidst på foråret.

Økonomi

Jeg nærmer mig afslutningen af beretningen for 2015.

Næste punkt på programmet er pensionskassens regnskab, der traditionen tro giver et samlet billede af pensionskassens økonomi og vores investeringsresultater. Derfor går jeg ikke nærmere ind på økonomien her.

Vi har arbejdet med at øge afkastet uden at øge risikoen tilsvarende. Og det er altså lidt af en udfordring i disse lav-rentetider. Det er nødvendigt at lede efter investeringer, hvor afkastet er højt, fordi medlemmernes pensioner gerne skal holde deres værdi og helst forbedres.

Tidens mange kriser smitter af på de finansielle markeder. Men pensionskassen er særdeles robust og formår løbende at give medlemmerne høje kontorenter, der forbedrer pensionerne.

Det vil compliancechef Per Anphin Elbrus fortælle mere om under næste punkt.

Jeg slutter min del af bestyrelsens fortælling om det forgangne år, og hvad vi arbejder med nu, og overlader både den skriftlige og min mundtlige beretning til jeres kommentarer.”

Delegeret socialrådgiver Elin Bak, Region Nordjylland, takkede for beretningen.

Elin Bak bemærkede, at det i beretningen var angivet, at gruppeforsikringen var forlænget til folkepensionsalderen, hvis man er i arbejde, hvilket var godt. Det var herefter angivet, at de medlemmer, der arbejder efter folkepensionsalderen har mulighed for at tilkøbe gruppeforsikringsdækning. Elin Bak fandt, at det burde være sådan, at gruppeforsikringen automatisk følger medlemmerne, så længe de arbejder.

Elin Bak mente, at øget digitalisering er en god ide, da det kan spare tid og penge, og at det er godt for dem der kan. Det var angivet i beretningen, at digitaliseringen i pensionskassen skal udvides, og det kunne Elin Bak støtte op om, så længe der stadig er mulighed for at få personlig betjening for dem, der ikke kan finde rundt i de digitale løsninger. Elin Bak pegede bl.a. på, at det ikke altid er lige nemt at finde rundt på hjemmesider.

Hernæst roste Elin Bak, at PKA har sociale klausuler i forbindelse med pensionskassernes byggerier, så det sikres, at der er lærlinge på arbejdspladserne.

I rapporten om ansvarlige investeringer, var PKA's fokus på børnearbejde og tøjindustrien i Asien omtalt. Elin Bak håbede, at PKA også havde fokus på arbejdsforholdene hos de underleverandører, som de virksomheder, der er investeret i, benytter sig af.

Afslutningsvis spurgte Elin Bak, hvorfor bestyrelsens beretning og pensionskassens rapport om ansvarlige investeringer var to forskellige udgivelser. Elin Bak pegede endvidere på, at der var brugt mange billeder især i forbindelse med rapporten om ansvarlige investeringer. Elin Bak fandt, at der kunne spares ressourcer ved at slå de to udgivelser sammen og anvende lidt færre billeder.

Delegeret socialrådgiver Søren Jul Andersen, Region Midtjylland, kvitterede for bestyrelsens arbejde med at nedbringe pensionskassens investeringer i fossilt baserede selskaber. Søren Jul Andersen fandt dog, at afviklingen af disse investeringer gik lidt for langsomt i forhold til, hvad han kunne tænke sig.

Søren Jul Andersen havde noteret sig, at bestyrelsen fremadrettet vil se på firmaer, der investerer i oliesand, og spurgte, hvad tidshorizonten for en afvikling af investeringer i

disse selskaber er. Det er kul og olie, der er de helt store syndere i forhold til den globale udledning af CO₂, og Søren Jul Andersen syntes, at man principielt burde forholde sig til, hvad man vil gøre på det område.

Søren Jul Andersen bemærkede herefter, at det i den skriftlige beretning var angivet, at formanden i den mundtlige beretning ville komme nærmere ind på investeringsstrategien på området. Søren Jul Andersen havde bemærket, at formanden havde omtalt en forøgelse af investeringer på det alternative område op til 25 mia. kr., og spurgte, om det fortsat var havvind, der ville blive satset på, eller om ikke solenergi på længere sigt måtte forventes at blive en mere rentabel investering.

Søren Jul Andersen bemærkede videre, at man kunne se, at 28 % af pensionskassens investeringer var placeret i finanssektoren, og at det var mere end der f.eks. var investeret i produktion, og Søren Jul Andersen spurgte, hvad denne andel af investeringer dækkede over.

Afslutningsvis bemærkede Søren Jul Andersen, at der sidste år havde været fokus på dialogen med de delegerede, og spurgte, hvordan denne dialog blev indtænkt i fremtiden. Søren Jul Andersen pegede på, at de delegerede måske kunne få nogle digitale værktøjer, som kunne styrke dialogen mellem de delegerede og dialogen mellem de delegerede og bestyrelsen.

Delegeret socialpædagog Otto Bernt Juhl, Region Hovedstaden, bemærkede, at administrationsomkostningerne i 2015 havde været 442 kr. pr. medlem, og at der ville være et forventet fald i omkostningerne i 2016 med 50 kr. Otto Bernt Juhl bemærkede, at det samtidig var angivet, at pensionskassen forventede at få tilbagebetalt moms, og spurgte, hvilken effekt dette havde på det forventede fald i omkostningerne.

Otto Bernt Juhl bemærkede herefter, at formanden havde angivet, at omkostningerne var faldet som følge af, at pensionskassen havde fået flere medlemmer, og spurgte, hvilken strategi man har for en reel nedbringelse af omkostninger. Otto Bernt Juhl bemærkede, at der f.eks. er et stykke vej ned til omkostningsniveauet i Industriens Pension.

Formand Ole Drost takkede for støtten til at anvende sociale klausuler i forbindelse med byggerier, og bemærkede, at det spørgsmål også havde stor bevågenhed i hans politiske bagland.

I forhold til det vigtige etiske spørgsmål om børnearbejde oplyste Ole Drost, at PKA arbejder sammen med firmaet Hermes, som både overvåger virksomheders overholdelse af de konventioner, PKA støtter op om, og har dialog med de virksomheder verden rundt, hvor der er spørgsmål om overtrædelser af konventionerne. PKA's holdning til børnearbejde er, at man ikke fuldstændig bør udelukke investeringer i virksomheder, hvor der også er børn, der arbejder, fordi det kan være skadeligt for både børnene og deres familier. Tingene skal bare foregå på en ansvarlig måde.

Ole Drost fandt, at bestyrelsens beretning og rapporten om ansvarlige investeringer havde et læsevenligt layout, men noterede samtidig, at der godt kunne være lidt færre fotos. Baggrunden for at have en selvstændig rapport omkring ansvarlige investeringer var, at dette var et emne, der lå bestyrelsen meget på sinde.

Administrerende direktør Peter Damgaard Jensen oplyste i forhold til bemærkningen om pensionskassens gruppeforsikring, at pensionskassen med justeringen af gruppeforsikringen til udløb ved folkepensionsalderen er gået et skridt videre end de fleste pensionselskaber. Mange har beholdt udløb ved alder 60 eller 65 år. Spørgsmålet om tilkøb af gruppeforsikring, hvis man har besluttet sig for at arbejde efter folkepensionsalderen er i vid udstrækning baseret på, at mange medlemmer ønsker at fravælge den udgift, som præmien til gruppeforsikringen udgør.

Peter Damgaard Jensen pegede herefter på, at digitalisering kan gøre administrationen af pensionsordningerne billigere, og at det er baggrunden for at PKA satser meget på digitalisering. Den øgede fokus på digitalisering betyder dog ikke, at andre kontaktformer nedprioriteres. Man kan fortsat skrive og ringe til pensionskassen. Der vil i den kommende tid blive iværksat forsøg med udvidet telefonåbningstid, og der er indført en mulighed for, at man kan blive ringet op, hvis man har ringet på et tidspunkt, hvor der er stort pres på telefonerne. Tilgængeligheden for medlemmerne vil i hvert fald blive øget.

I forhold til Søren Jul Andersens spørgsmål om, hvorfor pensionskassen ikke i videre udstrækning udelukker olieselskaber, oplyste Peter Damgaard Jensen som eksempel, at DONG er et olieselskab. Samtidig er DONG en af de største udbydere af vindenergi. Flere af de andre olieselskaber er også begyndt at investere i vedvarende energi, og en udelukkelse af alle olieselskaber kan derfor skade mulighederne for at investere i grøn energi. Derfor er det vigtigt for PKA at bruge ressourcer på at identificere de virksomheder, som ikke arbejder for den grønne omstilling, så det er de rigtige virksomheder, der udelukkes fra investeringsuniverset.

Peter Damgaard Jensen oplyste videre, at pensionskassen nu har så store investeringer i vindenergi, at det ikke er vindenergi, der har det største fokus. Mange steder er det langt mere rentabelt at investere i solenergi, og det har i højere grad pensionskassens fokus. Der er dog fortsat udsigt til, at der vil blive opført havmølleparker, og det kan ikke udelukkes, at der vil blive foretaget yderligere investering i vindenergi.

Pensionskassens demokratiske dialog har fortsat fokus, og Peter Damgaard Jensen gav tilsagn om yderligere opfølgning – bl.a. på den spørgeskemaundersøgelse, der havde været foretaget blandt de delegerede.

Til Otto Bernt Juhls spørgsmål om administrationsomkostninger oplyste Peter Damgaard Jensen, at de seneste års nedsættelse af tariffen skyldtes effektiviseringer, både i Forca og som følge af fusionerne. Nedsættelsen af tariffen for 2016 skyldes til dels momsbesparelser men også yderligere effektiviseringer. Peter Damgaard Jensen gjorde opmærksom på, at der i nøgletallene for Industriens Pension og PensionDanmark for 2015 var indregnet den momsrefusion, de havde fået. For PKA's vedkommende vil administrationsomkostningerne komme ned på et niveau, hvor man er konkurrencedygtig, men PKA har ingen ambition om at blive billigst, for det vil kunne gå ud over kvaliteten.

Investeringsdirektør Michael Nellemann Pedersen pegede i forhold til Søren Jul Andersens spørgsmål til finanssektorens andel af pensionskassens investeringsaktiver, at finanssektoren generelt udgør 20-25 % af den globale økonomi, og at pensionskassens investeringer generelt følger markedet. Michael Nellemann Pedersen pegede på, at den lidt skæve fordeling af investeringerne kan skyldes den måde, pensionskassens aktieinvesteringer er struktureret på. Som eksempel nævnte Michael Nellemann Pedersen, at det i Danmark er omkring 70 % af aktiverne, der er registreret i finanssektoren, og at dette ikke svarer til den reelle fordeling.

Delegeret socialpædagog Torben Schiermer, Region Syddanmark, bemærkede, at det var angivet, at pensionskassen havde overvejelser om at investere i naturgasnettet, og spurgte, hvad der ligger til grund for de overvejelser.

Delegeret socialpædagog Ole Rødvig, Region Hovedstaden, spurgte, hvorfor det tager så lang tid at få taget initiativer til at styrke dialogen med og mellem de delegerede. Ole Rødvig bemærkede videre, at pensionskassens investeringer i mikrolån gav en god forrentning, hvilket var godt. Sluttelig bemærkede Ole Rødvig, at der var skudt yderligere penge ind i Genan. Ole Rødvig spurgte, om de andre ejere af Genan havde skudt det samme ind, og hvor længe man ville skulle fortsætte med at skyde penge i selskabet.

Delegeret socialpædagog Ove Lund, Region Hovedstaden, fandt det positivt, at revisionsopgaven kommer i udbud efter kritikken på sidste års generalforsamling. Derefter bemærkede Ove Lund med henvisning til den aktuelle debat om skattely, at det er fuldstændig urimeligt, at der er selskaber, der unddrager sig skat ved at placere sig i skattely. Ove Lund fandt det vigtigt, at pensionskassen ikke investerer i selskaber, der gør brug af avanceret skattetænkning. Ove Lund spurgte, i hvilket omfang PKA tjekker, at der ikke investeres i selskaber, af denne type. Sluttelig spurgte Ove Lund med henvisning til formandens mundlige beretning, hvad en compliancechef laver.

Delegeret socialrådgiver Karin Heltborg, Region Midtjylland, henviste til at bestyrelsens skriftlige beretning og rapport om ansvarlige investeringer var flotte, men fandt ikke, at der var den rette balance mellem tekst og billeder. 14 af de 32 sider i rapporten om ansvarlige investeringer var tekstsider, resten var billeder. Hertil kom, at rapporterne var trykt på meget tykt papir, og Karin Heltborg spurgte, om ikke dette var for dyrt og trak for meget på naturressourcerne, selv om det var angivet, at optrykket var sket under de rette miljømæssige forhold.

Formand Ole Drost oplyste i forhold til Torben Schiermers spørgsmål om naturgas, at naturgas vil være en del af den danske energiforsyning i mange år fremover, og at der godt kan være interessante investeringsmuligheder i den forbindelse.

Med henvisning til Ole Rødvigs spørgsmål til Genan oplyste Ole Drost, at det er de tre PKA pensionskasser, der ejer Genan 100 %. Alternativet til de yderligere investeringer i Genan ville formentlig have været at lukke virksomheden. Bestyrelsen tror stadig på selskabets forretningside og den proces virksomheden gennemgår nu, og målet er, at selskabet skal kunne udvikle sig bæredygtigt og give afkast til medlemmernes pensioner.

Herefter oplyste Ole Drost, at PKA's compliancechef er den person, der har ansvar for at sikre, at pensionskassen følger de regler og rammer, der er fastsat i lovgivningen og af bestyrelsen.

Sluttelig bemærkede Ole Drost, at bestyrelsen ville tage kommentarerne til årsberetningens form ad notam i forbindelse med næste års udarbejdelse af beretningen.

Investeringsdirektør Michael Nellemann Pedersen oplyste i forhold til den tidligere debat om afvikling af investeringer i bl.a. kulselskaber, at der i marts 2015 blev frasolgt 31 selskaber. PKA gennemgår i øjeblikket de selskaber, hvor mellem 50 og 90 % af aktiviteterne involverer kulproduktion. Der er tale om 22 selskaber, og af disse er fire selskaber allerede solgt. Seks selskaber har vist fremskridt, og der er god dialog med tre selskaber. Af de resterende ni vil formentlig halvdelen komme på negativlisten.

I forhold til diskussionen om skattely oplyste Michael Nellemann Pedersen, at pensionskassen investerer globalt i mange forskellige typer af virksomheder og på mange forskellige måder. Fælles for investeringerne er, at de virksomheder, der investeres i, betaler deres skat lokalt. Der betales også pensionsafkastskat af al afkast i pensionskassen, og når medlemmerne får udbetalt pensionerne, betales indkomstskat. Samlet set betyder det, at der ved selskabsskatteforhold som i Danmark er betalt over 60 % i skat af afkastet.

PKA sørger ved tilrettelæggelsen af sine investeringer for, at der ikke også lægges et fjerde lag af skat på afkastet. Det er PKA forpligtet til. I den forbindelse har PKA naturligvis sikret sig, at der både er regnskabspligt og registreringspligt i forbindelse med investeringerne.

Det betyder også, at pensionskassen ikke har aktiver i Panama, hvor der ikke er den nødvendige regnskabs- og registreringspligt.

Afslutningsvis bemærkede Michael Nellemann Pedersen, at der ikke ville være mulighed for skattearbitrage, hvis selskabsskattesatserne var harmoniserede.

Delegeret socialrådgiver Bo Ulrick Madsen, Region Syddanmark, bemærkede, at der fortsat var en mindre gruppe af medlemmer, der var på efterløn, og at denne gruppe ikke altid bliver husket i kommunikationen. Senest i forbindelse med indkaldelsen til generalforsamlingen, hvor man kunne vælge mellem at være ledig, på pension eller i arbejde. Bo Ulrick Madsen spurgte om medlemmer på efterløn, der er bidragsfri dækket, også er omfattet af gruppeforsikringen. Det var i beretningen angivet, at medlemmer i arbejde er omfattet af gruppeforsikringen frem til folkepensionsalderen, men efterløn var ikke omtalt.

Delegeret socialrådgiver Ilse Hartmann, Region Hovedstaden, bemærkede i forhold til debatten om bestyrelsens beretning og rapporten om ansvarlige investeringer, at hun satte pris på publikationernes form og indhold. Ilse Hartmann pegede videre på, at indlæggene på generalforsamlingen godt kan få en tendens til at opstille et modsætningsforhold mellem bestyrelse og administration mod delegerede og medlemmer. Ilse Hartmann syntes ikke, at dette modsætningsforhold eksisterede, og gjorde opmærksom på, at pensionskassen var alle medlemmernes.

Delegeret socialrådgiver Elin Bak kvitterede for, at pensionskassens gruppeforsikring var blevet forlænget til at løbe til folkepensionsalderen, men fandt det ikke fair, at medlemmer som hende selv, der havde besluttet også at arbejde efter folkepensionsalderen og havde bidraget til en kollektiv og solidarisk ordning hele arbejdslivet, skulle betale særskilt for at beholde gruppeforsikringen. Elin Bak spurgte, hvad prisen for at beholde gruppeforsikringen i øvrigt var. I forhold til debatten om bestyrelsens beretning og rapporten om ansvarlige investeringer bemærkede Elin Bak, at den formelle årsrapport, der indeholder mange væsentlige oplysninger om pensionskassens økonomi, i modsætning til de to andre publikationer var trykt på papir af en tyndere kvalitet.

Delegeret socialpædagog Ove Lund, takkede for svaret på spørgsmålet om skatteplanlægning, og understregede, at han var helt sikker på, at pensionskassen betaler den skat man skal. Ove Lund foreslog, at pensionskassen f.eks. som en del af retningslinjerne for ansvarlige investeringer, også tager stilling til, hvornår man udelukker investeringer i firmaer, der har med skatteunddragelse at gøre.

Formand Ole Drost takkede for de forskellige syn på beretningerne, og tilkendegav, at bestyrelsen vil tage bemærkningerne i betragtning, når næste års beretninger skal laves. I forhold til Ole Drost tilkendegav herefter i forhold til Ove Lunds bemærkning, at der ikke er nogen, der kan være uenige i, at pensionskassen ikke skal investere i virksomheder, der bevidst unddrager sig skat.

Medlemsdirektør Tomas Frydenberg bemærkede i forhold til spørgsmålet om efterlønnernes dækning under gruppeforsikringen, at de er bidragsfri dækket i 12 måneder efter overgang til efterløn, og at de derefter skal træffe aktive valg for fortsat at være omfattet af gruppeforsikringen. For de medlemmer, der har valgt at arbejde efter opnåelse af folkepensionsalderen, har nogle ønsket at fravælge præmien til gruppeforsikringen for at styrke opsparingen til den løbende alderspension yderligere, mens andre har ønsket at fortsætte gruppeforsikringen.

Beslutning:

Generalforsamlingen tog bestyrelsens beretning til efterretning.

Ad punkt 3. Godkendelse af årsrapport med revisionspåtegning samt godkendelse af resultatopgørelse og balance

Compliancechef Per Elbrus henviste til den udsendte årsrapport. Årsrapporten var på side 10 og 11 forsynet med en blank revisionspåtegning, og var underskrevet af direktion, bestyrelse og revision.

Om året 2015 sagde Per Elbrus, at der i lighed med de foregående år havde været tale om et uroligt år, set fra et økonomisk perspektiv.

Den økonomiske begivenhed, der havde fået størst indflydelse på verdens økonomien i 2015 var den faldende oliepris. Prisen var faldet fra omkring 100 \$ pr. tønde til under 35 \$ pr. tønde. Det havde påvirket aktiemarkedene – særligt i råvareproducerende lande som Brasilien og Rusland. På virksomhedsniveau havde der været store aktiefald inden for energi- og materiale brancherne. Som følge heraf var centralbankerne blevet tvunget til at fortsætte en lempelig pengepolitik, fordi den lave oliepris pressede inflationen ned. Dette havde bl.a. medført store udsving på valutamarkedene.

Den økonomiske uro havde medført faldende renter på statsobligationer, og Danmark var sammen med en mindre gruppe af lande – heriblandt både Tyskland og Sverige – kommet i en situation, hvor der var negative renter på de korte statsobligationer.

På aktiemarkedene havde kursudviklingen på globalt plan været tæt på neutral med Danmark som en positiv undtagelse og emerging markets som en negativ undtagelse. Dette havde ikke været godt for pensionskassens afkast.

Pensionskassen havde i 2015 fortsat satsningen på alternative investeringer – herunder ejendomsinvesteringer. Per Elbrus fremhævede særligt investeringerne i en ny bydel, der skulle bygges på Københavns Grønttorvs grund i Valby, i nybyggeri i Carlsberg byen og i katastrofeobligationer. Samlet set er det målet, at hver fjerde pensionskrone skal investeres i alternative investeringer. Dette har PKA gennem længere tid opbygget kompetencer til at håndtere.

Per Elbrus gennemgik herefter udviklingen på risikoområdet i 2015, hvor der både havde skullet tages højde for en lang række regulatoriske ændringer og træffes beslutninger om pensionskassens risikoappetit.

Den såkaldte Solvens II regulering trådte i kraft 1. januar 2016. Der er tale om et meget omfattende regelsæt, der har været på vej i mere end 10 år. Bestyrelsen har løbende været involveret i processen, der særligt har betydet nye regler for opgørelsen af solvenskapitalkravet, nye regler for investeringer og risikostyring, og nye regler for organisering og ledelsen af pensionskassen.

Per Elbrus oplyste, at der på investeringsområdet var blevet indført det såkaldte 'prudent person princip', der grundlæggende handler om, at pensionskassen skal kunne sikre det, man lover medlemmerne. Der er tale om et princip, som i princippet altid har været i fokus, men med Solvens II reglerne bliver det lidt mere eksplicit, hvad princippet dækker over. Og bestyrelsen har i overensstemmelse med prudent person princippet længe arbejdet med at sikre en sammensætning af pensionskassens aktiver, så afkastet kan øges, uden at risikoen øges forholdsmæssigt til forventningen om det øgede afkast.

Per Elbrus oplyste, at der længe har været usikkerhed om, hvordan de nye kapitalkrav ville blive fastlagt, og at der nu er blevet klarhed over det. Det nye kapitalkrav minder om det tidligere individuelle solvensbehov, men der er en række lempelser i forhold til de tidligere krav inden for rente- og aktierisiko, ligesom infrastrukturinvesteringer nu behandles lempeligere.

Med visheden om de nye kapitalkrav og en effektiv investeringsportefølje, hvor risikoen er minimeret i forhold til at opnå et godt forventet resultat, har det været naturligt for bestyrelsen at overveje, om pensionskassen kunne forøge risikoen i pensionskassen med henblik på at skabe et højere afkast, og fortsat have en robust pensionskasse.

Per Elbrus gennemgik herefter de to risikostyringsmodeller, pensionskassen havde anvendt. Det hidtidige individuelle solvensbehov (ISB), som var det officielle risikomål, ville blive erstattet af begrebet Solvency Capital Requirement (SCR). Dette risikomål ville fortsat have fokus på de garanterede pensioner.

Pensionskassens eget risikomål PBG, måler risikoen for, at pensionskassen ikke kan honorere de udmeldte pensioner, og har derfor fokus på den samlede risiko. Det er PBG systemet, pensionskassen primært styrer efter, og det er PBG systemet, der skal sikre, at pensionskassen kan agere rettidigt, inden det bliver for dyrt for pensionskassen at nedbringe risikoen, hvis det skulle blive nødvendigt.

Per Elbrus illustrerede pensionskassens placering i ISB/SCR systemet, og konstaterede, at pensionskassen var omkring 400 % overdækket i forhold til lovens krav.

Herefter gennemgik Per Elbrus pensionskassens placering i PBG systemet, hvor pensionskassen med undtagelse af en kort periode i marts 2015, hvor renten havde været særligt lav, havde været placeret mellem PBG II og PBG III.

Per Elbrus oplyste, at administrationen på baggrund af bestyrelsens overvejelser om at forøge risikoen havde analyseret PBG systemet, og at det var blevet konkluderet, at PBG systemet havde en uhensigtsmæssig stor indbygget sikkerhed. Bestyrelsen havde derfor besluttet at udvide risikobudgettet, og Per Elbrus illustrerede, hvordan bestyrelsens beslutning om at udvide risikobudgettet ville påvirke PBG systemet. Ved at justere

de tre PBG grænser, kan pensionskassen tage yderligere risiko, og det forventes på lang sigt at kunne øge pensionskassens afkast med ca. 1 %-point om året.

Med henblik på at teste, hvor robust pensionskassen er, havde PKA foretaget en stress test, hvor man simulerede en ny finanskriser.

PKA havde set på PBG, solvens, følsomheder, afkastet og på tidshorisonten for, hvornår den negative finansielle udvikling for pensionskassen begynder at vende.

Resultatet af testen var, at pensionskassen kommer under PBG III, og at det ville betyde, at man ville begynde at diskutere en yderligere afdækning af pensionskassens risici. Solvensmæssigt ville pensionskassen selv efter en ny finanskriser have kapital nok til at kunne klare endnu en finanskriser. Pensionskassen ville stadig skulle tabe mere end 100 % af aktierne for at solvensen ville komme i fare.

Den samlede effekt af en ny finanskriser ville være, at pensionskassen ville tabe i omegnen af 8 % af aktiverne. Årsagen til den forholdsvis moderate effekt af en ny finanskriser er sammensætningen af pensionskassens aktiver, hvor der bl.a. er aktiver, der som giver afkast under kriser, hvilket er en klar konsekvens af det tidligere omtalte prudent person princip.

Herefter gennemgik Per Elbrus den regnskabsopstilling, som PKA kalder 'den alternative regnskabsopstilling', og som illustrerer pensionskassens resultat ud fra et medlemsperspektiv.

Pensionskassen havde i 2015 haft et pensionsresultat på 2.170 mio. kr., og medlemmerne havde fået tilskrevet 1.599 mio. kr. i kontorente. Disse beløb var i bund og grund dem, der var interessante for medlemmerne.

Afkastet efter skat havde været på 718 mio. kr., men pensionskassen skulle som følge af, at renten var steget hen over året, hensætte 1.762 mio. kr. færre til fremtidige forpligtelser, og pensionskassen havde haft færre udgifter til risikodækninger ved førtidspension og død end forudsat. Til gengæld havde pensionskassen måttet hensætte yderligere i at dække medlemmernes forventede levetid, og samlet set betød det, at pensionskassen havde haft et pensionsresultat på 2.170 mio. kr. Dette resultat kunne man i regnskabet se fordelingen af. Der var gået 95 mio. kr. til egenkapitalen, 1.599 mio. kr. til medlemmernes kontorente og 477 mio. kr. til bonuspotentialerne.

Dette betød et pensionsresultat på 4,3 % af formuen, selv om det officielle afkastnøgletal N1 kun havde været på 1,6 %. Dette var i skarp kontrast til året 2014, hvor der havde været et N1 afkast på 10,8 % men et pensionsresultat på -1,2 % af formuen.

Per Elbrus oplyste, at kontorenten i 2015 havde været 4,8 %, og at denne kontorente var fastholdt i 2016. Per Elbrus oplyste, at dette var en høj kontorente i markedet, men at PKA forventer at fastholde den høje kontorente fremover.

Herefter illustrerede Per Elbrus, hvordan gennemsnitsrenteprincippet hjælper til at udjævne de store udsving, der kan være i pensionskassens afkast. Princippet er væsentligt for at pensionskassen kan levere robuste og stabile pensioner til medlemmerne.

Pensionskassens afkast på 1,6 % var påvirket væsentligt af, at året 2015 ikke havde været godt for investeringer i emerging markets og for aktieinvesteringer på det globale marked.

Per Elbrus pegede dog på, at det ud over årets afkast, var relevant at se på afkastet over en periode. Med et gennemsnitligt afkast på 8 % over de seneste 5 år, lå pensionskassen i den gode ende sammenlignet med konkurrenterne.

I 2015 havde afkastet ligget lidt under gennemsnittet blandt de danske livsforsikrings- og pensionselskaber.

Derefter gennemgik Per Elbrus pensionskassens administrationsomkostninger.

Administrationsomkostningerne havde været 442 kr. pr. medlem i 2015, og det var forventningen, at dette beløb ville kunne sættes ned til 400 kr. pr. medlem i 2016. PKA er ved at tilbagesøge moms, og beløbet for 2016 kan derfor ende endnu lavere. Med henvisning til debatten under formandens beretning oplyste Per Elbrus, at det forhold, at en del af pensionskassens administration i fremtiden ville være momsfri stod for ca. 1/5 af tarifnedsættelsen. Engangsbeløbet for tilbagesøgning af moms var ikke indregnet i de 400 kr.

Sammenlignet med de øvrige selskaber lå pensionskassen i 2015 ganske klart i den laveste ende af spektret i forhold til administrationsomkostninger. De tre billigste pensionskasser havde i 2015 fået indbetalt moms retur for en længere periode, og havde som følger heraf ekstraordinært lave omkostninger i 2015. PensionDanmark og Industriens Pension ville dog også uden den tilbagebetalte moms have lavere administrationsomkostninger end pensionskassen.

Per Elbrus oplyste herefter, at investeringsomkostningerne udgør en større del af de samlede omkostninger end administrationsomkostningerne, og at investeringsomkostningerne i pensionskassen samlet set var beregnet til at udgøre 0,68 % af formuen i 2015. Dette var en lille stigning i forhold til 2014, og skyldtes en stigning i de faste investeringsomkostninger. Omkostningsniveauet afspejler pensionskassens investeringsprofil inden for alternative investeringer, hvor omkostningerne er høje, men hvor afkastet sammenholdt med risikoen også er væsentligt højere.

Det samlede omkostningsniveau i pensionskassen var i 2015 godt 0,8 %. Prognosen for 2016 er, at omkostningerne vil falde, fordi pensionskassens egenkapital nu har en størrelse, hvor der ikke længere er brug for at lægge penge til siden til egenkapitalens risikoforrentning.

Om den økonomiske udvikling indtil videre i 2016 oplyste Per Elbrus, at der umiddelbart var udsigt til endnu et år med op- og nedture. Aktierne havde efter et kraftigt dyk rettet sig igen, og kurserne lå nu kun 3 % lavere end ved årets begyndelse. Renterne var derimod faldet yderligere. Pensionskassens foreløbige afkast for 2016 var på ca. 3 %, og pensionskassen var stadig solid i forhold til SCR og PBG.

Per Elbrus opsummerede afslutningsvis pensionskassens økonomiske situation. Pensionskassen er stadig robust. Pensionskassen har fortsat en stor andel af aktiverne i alternative investeringer. De nye solvensregler, der trådte i kraft den 1. januar 2016 var implementeret. Bestyrelsen havde øget pensionskassens risikobudget, og forventer i fremtiden højere afkast. Pensionskassens afkast havde været lavt i 2015, men pænt set over den seneste fem-års periode. Kontorenten var fortsat høj og administrationsomkostningerne var faldet med 25 % siden 2011.

Ingen delegerede ønskede ordet.

Beslutning:

Generalforsamlingen godkendte enstemmigt den fremlagte årsrapport. Generalforsamlingen godkendte i forbindelse hermed resultatopgørelsen og balancen.

Ad punkt 4 Forslag til ændring af vedtægt

4.1 Tilpasning til Solvens II

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen foreslog at ændre vedtægtens bestemmelser om pensionskassen reserver, midlernes anbringelse og beregningsgrundlag, så bestemmelserne tilpasses de nye Solvens II regler.

Reglerne i vedtægtens § 25 om pensionskassens reserver blev foreslået ændret, så formuleringen af bestemmelsen lever op til den nye terminologi i Solvens II reglerne.

I vedtægtens § 26 om midlernes anbringelse, blev det foreslået at afskaffe den skelnen der var mellem investeringer, der vedfører hensættelserne, og investeringer der vedrører pensionskassens øvrige midler. Efter 'Prudent Person'-princippet er det bestyrelsen, der fastsætter reglerne for midlernes anbringelse, og vedtægtens § 26 blev foreslået tilpasset denne ændring. Dirigenten fremhævede, at ændringen i vedtægten ikke ville medføre en ændring i den nuværende investeringsstrategi.

Dirigenten oplyste videre, at bestyrelsen foreslog at ændre vedtægtens § 26a om pensionskassens beregningsgrundlag, så det blev præciseret, at bestemmelsen alene vedrørte beregningsgrundlaget for pensionernes størrelse.

Dirigenten oplyste, at der med de foreslåede ændringer stadig var den samme sikkerhed for pensionerne, og at der alene var tale om en implementering af de nye lovregler.

Beslutning

Generalforsamlingen godkendte følgende ændringer i vedtægten (ændringer markeret med **fed**):

§ 25. Pensionskassens reserver

Pensionskassens reserver består af de pensionsmæssige hensættelser, **overskudskapital (særlige bonushensættelser)**, egenkapital og eventuelt andre reserver.

Stk. 2. Underskud, uanset oprindelse, kan dækkes af pensionskassens reserver efter kollektive og solidariske principper, således at **bonuspotentiale – hensat kollektivt eller individuelt** – fuldt ud kan anvendes til at dække medlemmernes andel af et underskud.

...

§ 26. Midlernes anbringelse

Pensionskassens midler anbringes efter **gældende regler i overensstemmelse med bestyrelsens retningslinjer og politikker på investeringsområdet.**

[Stk. 2. Pensionskassens øvrige midler skal anbringes i fast ejendom, obligationer, aktier eller i andre investeringer godkendt af bestyrelsen – UDGÅR]

§ 26a. Beregningsgrundlag

Til beregning af pensionernes størrelse og værdien af pensionskassens forpligtelser fastsætter pensionskassens aktuar et beregningsgrundlag i samråd med bestyrelsen.

Stk. 2. I beregningsgrundlaget **for pensionernes størrelse** indgår en grundlagsrente og **forsigtigt fastsatte** sandsynligheder vedrørende **førtidspensions-** og dødsfaldsrisiko samt **samlever-** og børnehyppeghed – alt under hensyn til alder.

...

Ad punkt 5 Forslag fra delegerede

5.1 Ad hoc arbejdsgruppe for pensionister

Delegeret kontorpersonale Birthe Fuglsang, Region Midtjylland, oplyste, at hun havde modtaget henvendelse fra delegeretsuppleant Kirsten Rubech, der havde bedt hende stille forslag om nedsættelse af en ad hoc arbejdsgruppe på tværs af alle faggrupperne i PKA for at placeringen af medlemmerne skulle få en anden betydning, end den har i dag. Birthe Fuglsang oplyste, at Kirsten Rubech selv var til stede og var indstillet på at uddybe baggrunden for forslaget.

Delegeretsuppleant Kirsten Rubech oplyste, at hun var gået på pension i sommeren 2015, og at det var hendes oplevelse, at kommunikationen i pensionskassen først og fremmest var rettet mod de bidragsydende medlemmer.

Kirsten Rubech syntes, at den store gruppe af medlemmer, der har indbetalt til pensionskassen gennem mange år, var en repræsentativt stærk gruppe i forhold til aktiverne i PKA.

Derfor syntes Kirsten Rubech, at der kunne være en interesse i, at den gruppe af medlemmer, som er gået på pension, har et fælles forum. Det ville Kirsten Rubech bede bestyrelsen om at arbejde med og eventuelt nedsætte en ad hoc gruppe til at se på. Kirsten Rubech stillede sig gerne til rådighed for en sådan gruppe.

Kirsten Rubech ville ikke skitsere de nærmere mål og midler for arbejdet, men så et muligt svigt i kommunikationen til de pensionerede medlemmer som baggrund for hendes forslag.

Kirsten Rubech spurgte, hvor stor en del af de delegerede, der var pensionister, og fik oplyst, at det var 22 ud af pensionskassens 180 delegerede, der var pensionister.

Afslutningsvis sagde Kirsten Rubech, at hendes forslag var baseret på en iagttagelse, og at der kunne være andre, der havde gjort den samme iagttagelse. Og man kunne stille sig selv det spørgsmål, hvorfor det ikke var mere synligt, hvad interessen skal være for de pensionerede medlemmer af pensionskassen.

Bestyrelsens næstformand Benny Andersen takkede for forslaget, som bestyrelsen havde diskuteret.

Benny Andersen oplyste, at bestyrelsen har fokus på, hvad pensionskassen kan gøre for alle medlemmer, herunder også de medlemmer, der får udbetalt pension. Benny Andersen pegede på, at eftermiddagens debat under generalforsamlingens emne uden for dagsorden, hvor pensionskassens fremtidige tilbud skal diskuteres, var et eksempel på det.

Benny Andersen bemærkede, at det i det udsendte forslag var angivet, at man skulle se på pensionisternes rolle i et demokratisk perspektiv, og at bestyrelsen ikke så et behov for at placere pensionisterne som en selvstændig gruppe i pensionskassens demokrati. Det er bestyrelsens opfattelse, at de delegerede skal have øje for alle medlemmer, og en særskilt placering af pensionisterne i relation til delegeretforsamlingen vil efter bestyrelsens opfattelse kunne flytte det fokus, og det syntes bestyrelsen ikke ville være hensigtsmæssigt.

Benny Andersen pegede på, at pensionisterne med 22 ud af 180 delegerede er pænt repræsenteret i forsamlingen, og at alle delegerede naturligvis har mulighed for at komme med forslag og kommentarer.

Benny Andersen ville på den baggrund anbefale generalforsamlingen ikke at støtte forslaget.

Delegeret socialpædagog Hanne Ellegaard Pedersen, Region Syddanmark, sagde, at det var vigtigt for hende, og hun altid havde været stolt af, at pensionskassen tager vare på de socialpædagoger, socialrådgivere og kontorpersonaler, der er dækket ind via deres arbejde, og at der er tale om en kollektiv pensionskasse. Hanne Ellegaard Pedersen kunne godt reflektere over, at medlemmernes interesser og fokus ændrer sig i forskellige livsfaser, men fandt det vigtigt at støtte op om den kollektive interessevaretagelse for de medlemsgrupper, der var omfattet pensionskassen.

Benny Andersen blev fra salen bedt om at uddybe bestyrelsens konklusion, og oplyste, at forslaget, som det var formuleret i det udsendte materiale, gik ud på at se på pensionisternes rolle i demokratiseringens målsætning, og at det var bestyrelsens opfattelse, at det ikke var hensigtsmæssigt at give pensionisterne en særskilt demokratisk placering, fordi de delegerede repræsenterer alle medlemmer og skal have fokus på pensionskassens tilbud til alle medlemmer.

Benny Andersen tilkendegav, at det er klart, at pensionskassen skal have fokus på, at de tilbud, der er til pensionskassens medlemmer, er differentierede i forhold til den livsfase medlemmerne er i. Det fokus kommer til udtryk i eftermiddagens program, og det fokus skal pensionskassen løbende have.

Beslutning

Generalforsamlingen forkastede forslaget.

5.2 Bestyrelsessammensætning

Delegeret kontorpersonale Birthe Fuglsang, Region Midtjylland, oplyste, at hun havde stillet forslag om, at mindst halvdelen af bestyrelsen vælges af og blandt de delegerede for at styrke demokratiet i pensionskassen. Birthe Fuglsang pegede på, at der er forskel

på direkte og indirekte demokrati. I pensionskassen, hvor otte af bestyrelsens medlemmer er fødte medlemmer af bestyrelsen, og fire medlemmer er valgt direkte af de delegerede, øves der indirekte demokrati.

Birthe Fuglsang fandt det vigtigt at have et mere direkte demokrati, hvis man vil engagere de unge i pensionskassen, fordi de unge lægger vægt på at have indflydelse.

Birthe Fuglsang understregede, at hun ikke havde stillet forslag om en udvidelse af bestyrelsen, og fandt, at bestyrelsen måske snarere burde slankes.

I forhold til det udsendte bilag bemærkede Birthe Fuglsang, at hun havde forestillet sig, at bestyrelsen ville foretage en analyse af hendes forslag med argumenter for og imod forslaget, og at bestyrelsen havde arbejdet videre med modeller for, hvordan forslaget eventuelt ville kunne gennemføres. Bestyrelsen havde imidlertid blot afvist forslaget, og derfor ville Birthe Fuglsang lægge op til debat på generalforsamlingen.

Birthe Fuglsang pegede på, at pensionskassen er en magtfaktor, og at hun godt kunne forstå, at politikere og fagforeningerne gerne vil have maksimal indflydelse over de penge, pensionskassen råder over. Pensionskassens penge er imidlertid medlemmernes, og derfor fandt Birthe Fuglsang det også vigtigt, at bestyrelsen skal være medlemmernes bestyrelse. Birthe Fuglsang ville derfor fastholde sit forslag om, at pensionskassens medlemmer skal udgøre mindst halvdelen af bestyrelsen i pensionskassen, og håbede, at generalforsamlingen ville bakke hendes forslag op.

Bestyrelsens næstformand Benny Andersen takkede Birthe Fuglsang for forslaget, og pegede på, at det er vigtigt hele tiden at have øje på, hvordan pensionskassen og pensionskassens demokrati fungerer, og at det bl.a. også er derfor der gennemføres undersøgelser, så bestyrelsen kan tage pejling af den måde bestyrelse og delegeretforsamlingen fungerer på.

Det afgørende i relation til det stillede forslag er fundamentalt, at overenskomstparterne, har forhandlet de overenskomster, som sikrer tilslutning til pensionskassen og angiver niveauet for pensionsindbetalingerne. Det forhold, og det ansvar der påhviler overenskomstparterne i den forbindelse, gør det vigtigt, at parterne også er repræsenteret i bestyrelsen. Det er også et at de træk, som er afgørende for, at der er tale om en arbejdsmarkedspension.

Benny Andersen pegede på, at det system skal være i balance. Der skal være balance mellem parterne, balance i økonomien, balance i forhold til pensionskassens interesser og naturligvis også balance i bestyrelsens sammensætning. I den forbindelse er medlemmerne også direkte repræsenteret i bestyrelsen.

Benny Andersen pegede på, at pensionskassen har et bredt funderet medlemsdemokrati. Alle medlemmer har mulighed for at stille op til delegeretvalget. Alle medlemmer kan stille op til valg til bestyrelsen. Og alle tre faggrupper er sikret repræsentation i såvel delegeretforsamlingen som i bestyrelsen.

Ved valg til bestyrelsen foreskriver vedtægten, at de delegerede fra de respektive faggrupper kan stemme på deres faggruppes kandidater. Generalforsamlingen vælger i alt fire medlemmer af bestyrelsen, og der udpeges tre bestyrelsesmedlemmer af HK Kommunal, Dansk Socialrådgiverforening og SL. Danske Regioner har udpeget to medlemmer, KL har udpeget et medlem, og der er to særligt sagkyndige medlemmer af bestyrelsen – i alt 12 medlemmer.

Benny Andersen pegede på, at man med denne sammensætning er i den situation, hvor lønmodtagersiden har flertallet i bestyrelsen, og at lønmodtagersiden således har flertallet i bestyrelsen, hvis der en dag skulle blive behov for en afstemning.

Det afgørende for bestyrelsen var imidlertid, at overenskomstparterne er repræsenteret i bestyrelsen, når nu pensionskassen er en arbejdsmarkedspension, der hviler på de kollektive overenskomster, overenskomstparterne forhandler sig frem til. Og her synes bestyrelsen, at der er fundet en passende balance mellem de overenskomstudpegede medlemmer af bestyrelsen og de fire medlemmer, der er valgt på generalforsamlingen blandt medlemmerne.

På den baggrund kunne bestyrelsen ikke anbefale generalforsamlingen at støtte forslaget.

Ingen delegerede ønskede ordet.

Beslutning

Generalforsamlingen forkastede forslaget.

Ad punkt 6. Valg af medlem til bestyrelsen

6.1 Valg af bestyrelsesmedlem

Dirigenten oplyste, at der skulle afholdes valg i faggruppen 'socialrådgivere'. Fristen for at opstille som kandidat var i henhold til vedtægtens § 16a den 1. marts 2016.

Ved fristens udløb havde Susanne Grove meldt sig, som eneste kandidat, og Susanne Grove er således valgt som bestyrelsesmedlem ved fredsvalg for perioden frem til generalforsamlingen 2020.

Beslutning

Susanne Grove blev ved fredsvalg valgt som medlem af bestyrelsen for faggruppen 'socialrådgivere' for perioden frem til generalforsamlingen.

Ad punkt 7. Valg af suppleant for bestyrelsesmedlemmet valgt under pkt. 6.1

7.1 Valg af suppleant

Dirigenten oplyste, at der skulle vælges en suppleant for Susanne Grove. Forud for opstillingsfristen den 1. marts 2016 havde ingen kandidater meldt sig, og dirigenten oplyste, at kandidater i dette tilfælde kunne melde sig på generalforsamlingen.

Bestyrelsesmedlem Susanne Grove oplyste, at hun havde fået tilsagn fra Søren Jul Andersen om, at han gerne ville stille op som suppleant. Susanne Grove oplyste, at Søren Jul Andersen som tidligere bestyrelsesmedlem havde gode kvalifikationer til at være suppleant.

Susanne Grove oplyste videre, at det hende bekendt ikke var modkandidater til Søren Jul Andersen.

Dirigenten spurgte generalforsamlingen, om der var yderligere kandidater til posten som suppleant. Dette var ikke tilfældet.

Beslutning

Generalforsamlingen valgte Søren Jul Munk Andersen som suppleant for Susanne Grove for perioden frem til generalforsamlingen 2020.

Ad punkt 8. Bemyndigelse til bestyrelsen

Dirigenten oplyste, at bestyrelsen havde stillet forslag om, at generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til at anmelde det vedtagne og foretage sådanne ændringer i det vedtagne, som måtte blive krævet af myndighederne.

Beslutning

Generalforsamlingen bemyndigede bestyrelsen til med substitutionsret at anmelde det vedtagne og foretage sådanne mindre væsentlige ændringer heri, som Erhvervsstyrelsen, Finanstilsynet eller andre myndigheder måtte kræve eller henstille foretaget som betingelse for registrering eller godkendelse.

Ad punkt 9. Eventuelt

Bestyrelsesmedlem Susanne Grove bemærkede, at det i år var 40 år siden, at Pensionskassen for Socialrådgivere og Socialpædagoger blev stiftet.

Dirigenten takkede herefter for god ro og orden og erklærede generalforsamlingen for afsluttet.

Generalforsamlingen sluttede kl. 12.55.

Som dirigent

Dato

John Vagn Nielsen